

Ljubljana, 3. marec 2020

ZGODOVINSKI ARHIV LJUBLJANA

Gospod direktor
mag. Mitja Sadek
Mestni trg 27

1000 LJUBLJANA

Zadeva: Plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu

Spoštovani!

Na našo službo pravne pomoči so se obrnili delavci, zaposleni v vašem zavodu, in člani našega Sindikata GLOSA, v zvezi s problematiko izplačevanja delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju – ZSPJS (Ur. l. RS, št. 108/09, s spremembami in dopolnitvami) v 22. členu (Obseg sredstev iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu) določa, da uporabniki proračuna, ki poleg sredstev za izvajanje javne službe pridobivajo sredstva s prodajo blaga in storitev na trgu, del tako pridobljenih sredstev uporabijo za plačilo delovne uspešnosti iz tega naslova in s tem povečajo obseg sredstev nad omejitvijo iz 22. člena zakona.

Vlada z uredbo določi prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu in gornji obseg sredstev, ki se lahko uporabi za plačilo povečane delovne uspešnosti iz prejšnjega odstavka. Z uredbo se lahko določi, da se za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu namenijo tudi nekateri nejavni prihodki za javno službo.

22. j člen istega zakona (Pogoji za izplačilo sredstev iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu) določa, da uporabnik proračuna lahko uporabi sredstva iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu za plačilo delovne uspešnosti, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. opravlja storitve javne službe v dogovorjenem obsegu in kakovosti na podlagi sprejetih programov dela, katerih sestavni del je obseg posamezne javne službe, ki ga je potrdil financer in finančni načrt za izvajanje posamezne javne službe, oziroma v skladu s pogodbo o opravljanju storitev javne službe,
2. v letnem poročilu za preteklo leto izkazuje izravnane prihodke in odhodke za izvajanje javne službe, razen v izjemnih primerih, določenih z uredbo vlade,
3. v letnem poročilu za preteklo leto izkazuje vsaj izravnane prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu,
4. ima sprejet celoten program dela in celoten finančni načrt za tekoče leto,

5. ima normative za delitev stroškov, ki nastanejo pri opravljanju javne službe oziroma prodaji blaga in storitev na trgu.

Iz 22. k člena zakona (Odločanje o razdelitvi in izplačilu sredstev) pa izhaja:

Višino sredstev, namenjeno izplačilu dela plače za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu, določi direktor po predhodnem dogovoru z reprezentativnimi sindikati.

Višino sredstev, namenjeno izplačilu dela plače za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu direktorja, ravnatelja in tajnika, določi organ pristojen za njihovo imenovanje.

Dinamiko izplačil dela plače za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu določi organ upravljanja uporabnika proračuna na predlog direktorja.

Uredba o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Ur. l. RS, št. 97/09 in 41/12, v nadaljevanju uredba) v 2. členu (Izkazovanje sredstev pri uporabniku proračuna) določa, da uporabnik proračuna v letnem poročilu posebej prikazuje sredstva in vire financiranja za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter iz naslova nejavnih prihodkov iz izvajanja javne službe.

3. člen uredbe (obseg sredstev) določa, da obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu iz prvega in drugega odstavka 6. člena te uredbe določi minister s pravilnikom, vendar sme znašati največ 50 odstotkov dosežene razlike med prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu. Obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu na področju kulture lahko znaša dodatno največ 25 odstotkov vseh nejavnih prihodkov iz izvajanja javne službe.

Za določitev obsega sredstev se v odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu iz prvega stavka prejšnjega odstavka ne vštevajo sredstva za delovno uspešnost od prodaje blaga in storitev na trgu, ki so bila izplačana v skladu s 4. členom te uredbe.

5. člen uredbe pa še določa, da uporabnik proračuna ugotovi dovoljeni obseg sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v letnem poročilu za preteklo leto. Ugotovitev dovoljenega obsega sredstev iz prvega in drugega odstavka 6. člena te uredbe uporabnik proračuna izkaže na obrazcu Elementi za določitev dovoljenega obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu, ki je kot priloga sestavni del te uredbe, ugotovitev dovoljenega obsega sredstev iz tretjega odstavka 6. člena te uredbe pa na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za kulturo. Če uporabnik proračuna v letnem poročilu za preteklo leto izkaže, da v preteklem letu ni akontativno izplačal celotnega obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu, lahko v tekočem letu razdeli ostanek sredstev za ta namen.

Če uporabnik proračuna v letnem poročilu za preteklo leto izkaže, da je v preteklem letu akontativno izplačal več, kot znaša dovoljeni obseg sredstev za delovno uspešnost iz naslova

prodaje blaga in storitev na trgu, mora v tekočem letu za preveč izplačani znesek zmanjšati obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

Iz Pravilnika o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter medijev (Ur. l. RS, št. 107/09 in 4/13, v nadaljevanju Pravilnik) pa še izhaja, da ta pravilnik določa obseg sredstev, namenjen za plačilo delovne uspešnosti iz naslova razlike med prihodki in odhodki pri prodaji blaga in storitev na trgu ter nejavne prihodke iz opravljanja javne službe in njihov obseg, namenjen plačilu delovne uspešnosti zaposlenih javnih uslužbencev, v javnih zavodih, javnih skladih in javnih agencijah na področju kulture ter medijev (1. člen, vsebina)

Iz 2. člena Pravilnika (obseg) pa izhaja, da za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu se lahko nameni največ 50 odstotkov razlike med prihodki in odhodki preteklega leta, ki jih ima javni zavod, javni sklad oziroma javna agencija iz naslova prodaje blaga in storitev na delu (1. odstavek), ter da za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev javnih zavodov, javnih skladov oziroma javnih agencij na vseh področjih kulturnih dejavnosti v javnem sektorju v Republiki Sloveniji na trgu, se lahko nameni tudi nejavne prihodke iz izvajanja javne službe, in sicer v višini največ 25 odstotkov nejavnih prihodkov iz preteklega leta v knjižnicah in arhivih (1. alineja, 2. odstavek).

Menimo, da iz zgoraj navedenih določil predpisov nedvomno izhaja, da v kolikor javni zavod, ki z izvajanjem javne službe pridobiva sredstva s prodajo blaga in storitev na trgu, mora del tako pridobljenih sredstev uporabiti za plačilo delovne uspešnosti iz tega naslova delavcem. ZSPJS v 1. odstavku 22. i člena izrecno določa, da v kolikor uporabniki proračuna, ki poleg sredstev za izvajanje javne službe pridobivajo sredstva s prodajo blaga in storitev na trgu, del tako pridobljenih sredstev uporabijo za plačilo delovne uspešnosti iz tega naslova. **Zakon ne določa, da se tako pridobljena sredstva »lahko« uporabijo za plačilo delovne uspešnosti, temveč določa, da se uporabijo za plačilo delovne uspešnosti.**

Predpis je namenjen dodatnemu stimuliranju delavcev za boljše in odgovornejše izvajanje zadolžitev.

Iz 1. odstavka 22. k člena ZSPJS tudi izhaja, da višino sredstev določi direktor po predhodnem dogovoru z reprezentativnimi sindikati. Tudi iz tega določila ne izhaja, da gre za diskrecijsko pravico direktorja, ali se bo izplačevala delovna uspešnost ali ne, temveč izhaja zgolj, da višino sredstev določi direktor, in to po predhodnem dogovoru z reprezentativnimi sindikati, kot socialnimi partnerji, ki zastopajo interese delavcev in v smislu socialnega dogovarjanja, in ki se morajo zavzemati za pravice delavcev.

Pogoji, razlogi in višina sredstev, ki se lahko namenijo za plačilo delovne uspešnosti iz naslova delovne uspešnosti, ter način izplačil izhajajo iz zgoraj navedenih podzakonskih aktov in v kolikor so bila pridobljena sredstva s prodajo blaga in storitev na trgu, **mora odgovorna oseba (direktor) storiti vse potrebno, da se delovna uspešnost delavcem izplača skladno z dogovorom z reprezentativnimi sindikati.**

Kot je delavcem znano, je javni zavod dosegal kar nekaj prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu oz. nejavnih prihodkov iz opravljanja javne službe, zaradi česar vam, v izogib nepotrebnim zapletom, predlagamo, da ukrenete vse potrebno za izplačilo delovne uspešnosti delavcem, kar bo zagotovo pozitivno vplivalo na angažiranost delavcev pri delu in na medsebojne odnose.

Lepo vas pozdravljamo!

Igor Vresk, univ. dipl. prav.
Služba pravne pomoči